

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΝΑΣΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (No 2)
(Προσφυγή No 16163/02)
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
15 ΙΟΥΛΙΟΥ 2005

Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, που καθορίζονται στο άρθρο 44 παρ.2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές τροποποιήσεις

Στην υπόθεση Μαρία ΝΑΣΤΟΥ και άλλοι κατά της ΕΛΛΑΔΑΣ (No 2)

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), που συνεδριάζει στην αίθουσα του συμβουλίου, το οποίο αποτελείται από :

κ. Λ. ΛΟΥΚΑΙΔΗ, Πρόεδρο

κ. Σ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ

κα Φ. ΤΟΥΛΚΕΝΣ

κα Ν. ΒΑΖΙΚ

κ. Κ. ΧΑΓΙΓΙΕΒ

κ. Ντ. ΣΠΙΛΜΑΝ

κ. Σ.Ε. ΓΙΕΜΠΕΝΣ, Δικαστές και

κ. Μ.Σ. ΝΙΛΣΕΝ, Γραμματέα Τμήματος,

Αφού συσκέφθηκε σε μυστική διάσκεψη στις 23 Ιουνίου 2005, Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, που υιοθετήθηκε την ημερομηνία αυτή :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.- Η υπόθεση ξεκίνησε με προσφυγή (No 16163/02) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, την οποία επτά υπήκοοι του εν λόγω Κράτους, οι κυρίες Μαρία ΝΑΣΤΟΥ, Αλεξάνδρα ΝΑΣΤΟΥ, Στυλιανή Αλ. ΝΑΣΤΟΥ, Κωνσταντίνα Αλ. ΝΑΣΤΟΥ, Ελένη ΝΑΣΤΟΥ και Στυλιανή Ι. ΝΑΣΤΟΥ και ο κ. Κωνσταντίνος ΝΑΣΤΟΣ («οι προσφεύγοντες») εισήγαγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 12 Απριλίου 2002, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2.- Οι προσφεύγοντες εκπροσωπούνται από τους κ.κ. Ν. ΦΡΑΓΓΑΚΗ και Γ. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟ, Δικηγόρους μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εντεταλμένους αντιπροσώπους της κ. Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟ, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κα Ζ. ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ, Εισηγήτρια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

3.- Οι προσφεύγοντες παραπονιούνται, κυρίως, για προσβολή του δικαιώματός τους σεβασμού της περιουσίας τους, που εγγυάται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1. Επικαλούμενοι τα άρθρα 6 παρ.1 και 13 της Σύμβασης, παραπονιούνται, επιπλέον, για τη διάρκεια της διαδικασίας καθώς και για την απουσία στο εθνικό δίκαιο αποτελεσματικής προσφυγής, που να τους επιτρέπει να παραπονιούνται για τη διάρκεια αυτή.

4.- Η προσφυγή ανατέθηκε στο πρώτο Τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 παρ.1 του Κανονισμού). Το Τμήμα αυτό, που είναι επιφορτισμένο με την εξέταση της υπόθεσης αυτής (άρθρο 27

παρ.1 της Σύμβασης) συστήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.1 του Κανονισμού.

5.- Με την απόφαση της 10 Ιουνίου 2004, το Δικαστήριο έκανε την αίτηση μερικώς δεκτή.

6.- Την 1^η Νοεμβρίου 2004, το Δικαστήριο τροποποίησε τη σύνθεση των Τμημάτων του (άρθρο 25 παρ.1 του Κανονισμού). Η παρούσα προσφυγή ανατέθηκε στο Πρώτο Τμήμα, το οποίο ανασυστήθηκε με τον τρόπο αυτό (άρθρο 52 παρ.1).

7.- Τόσο οι προσφεύγοντες όσο και η Κυβέρνηση κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις επί της ουσίας της υπόθεσης (άρθρο 59 παρ.1 του Κανονισμού).

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ

Ι.- ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Α.- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

8.- Η παρούσα υπόθεση αφορά ένα κτήμα, που βρίσκεται στα προάστια των Αθηνών, γνωστό με το όνομα «Κτήμα Καρρά», η αρχική επιφάνεια του οποίου ήταν περίπου 12.000.000 m². Τον 19^ο αιώνα, το κτήμα αυτό ανήκε σε τούρκους υπηκόους της οθωμανικής αυτοκρατορίας, οι οποίοι το πούλησαν στη συνέχεια σε δύο βρετανούς υπηκόους. Το 1922 το κτήμα ανήκε στο Μιλτιάδη ΣΚΟΥΦΗ. Κατά το θάνατό του η χήρα του απέκτησε την άδεια του Υπουργού Γεωργίας (απόφαση Νο 78592/28.10.1922) να πωλήσει το κτήμα στον Αλέξιο Κ. ΝΑΣΤΟ, ο οποίος το νοίκιαζε από το 1918 (μισθωτήριο συμβόλαιο Νο 36467/1918). Με τη συμβολαιογραφική πράξη Νο 3611 της 3 Δεκεμβρίου 1922, ο Αλέξιος Κ. ΝΑΣΤΟΣ αγόρασε το κτήμα. Το 1924 απέκτησε την άδεια του Υπουργού Γεωργίας να πωλήσει μέρος του κτήματος 2.700.000 m² περίπου στην εταιρεία ΔΡΑΝΤΑΚΗΣ – ΠΑΓΚΑΛΟΣ και Σια (απόφαση Νο 14006/12.12.1924).

9.- Το 1929, ο Αλέξιος Κ. ΝΑΣΤΟΣ απεβίωσε. Τα αγαθά, που αποτελούν το αντικείμενο της κληρονομιάς του, της οποίας αποτελούν τμήμα τα 9.372.000 m² του κτήματος Καρρά, δηλώθηκαν στην Εφορία και φορολογήθηκαν για το λόγο αυτό. Ο Κωνσταντίνος Ι. ΝΑΣΤΟΣ, υιοθετημένος γιος του, κληρονόμησε από τον πατέρα του τα τρία τέταρτα του κτήματος. Το 1938, η χήρα του Αλέξιου Κ. ΝΑΣΤΟΥ, αφού απέκτησε την άδεια του Υπουργού Γεωργίας (απόφαση Νο 152783/21.11.1938) πώλησε στον υιοθετημένο γιο της το υπόλοιπο τέταρτο, που κληρονόμησε από τον άντρα της (συμβολαιογραφική πράξη Νο 4499/1938).

10.- Κατά το θάνατο του Κωνσταντίνου ΝΑΣΤΟΥ, που επήλθε στις 24 Μαΐου 1968, το κτήμα περιήλθε στα τέσσερα παιδιά του, Μαρία (πρώτη προσφεύγουσα), Ιωάννη, Αντιγόνη και Αλέξιο. Κατά το θάνατο του Ιωάννη το 1976, το ¼ του μεριδίου του περιήλθε στη χήρα του Ελένη (πέμπτη προσφεύγουσα) και τα 3/8 σε καθένα από τα δύο παιδιά του, Κωνσταντίνο (έβδομο προσφεύγοντα) και Στυλιανή (έκτη προσφεύγουσα). Κατά το θάνατο του Αλεξίου το 1977, το ¼ του μεριδίου του περιήλθε στη χήρα του, Αλεξάνδρα (δεύτερη προσφεύγουσα) και τα 3/8 σε καθένα από τα δύο παιδιά του, Στυλιανή (τρίτη προσφεύγουσα) και Κωνσταντίνα (τέταρτη προσφεύγουσα).

11.- Με τις συμβολαιογραφικές πράξεις της 13 και 14 Οκτωβρίου 1997, οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν από τα δικαιώματά τους πάνω στο 6.500.000 m² του κτήματος Καρρά.

Β.- ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

12.- Στις 19 Σεπτεμβρίου 1984 με την απόφαση Νο 3950/1246, το Υπουργείο Οικονομικών διέταξε την απογραφή των κτημάτων, που κατείχαν οι κληρονόμοι του Κωνσταντίνου ΝΑΣΤΟΥ σαν δημόσια κτήματα. Στη συνέχεια, το 1985 το Δικαστήριο κατέλαβε μεγάλο τμήμα των επίδικων εκτάσεων, δυνάμει των πρωτοκόλλων

κατάληψης, που εκδόθηκαν με βάση την εν λόγω απογραφή. Ορισμένα από αυτά στη συνέχεια ακυρώθηκαν λόγω του ότι στην περίπτωση δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις, που προβλέπονταν από το νόμο για την έκδοσή τους (απόφαση Νο 7480/2002 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και αποφάσεις Νο 2408/1997 και 10581/1998 του Εφετείου Αθηνών).

13.- Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι οι εκτάσεις, που κατέλαβε το Κράτος, έχουν επιφάνεια περίπου 320.000 m². Αντίθετα, σε έγγραφο της 13 Αυγούστου 2003, το Τμήμα Δημοσίων Κτημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών εκτιμά των έκταση των εδαφών, που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσης προσφυγής στα 177.500 m² περίπου.

Γ.- ΕΠΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

1.- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

14.- Στις 5 Μαΐου, 10 Οκτωβρίου και 12 Νοεμβρίου 1987, οι προσφεύγοντες εισήγαγαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αίτηση για να αναγνωρισθούν ιδιοκτήτες των εν λόγω εκτάσεων. Με την πράξη Νο 269 της 28 Ιανουαρίου 1991, το Δικαστήριο διέταξε πραγματογνωμοσύνη. Ο πραγματογνώμονας κατέθεσε την αναφορά του 195 σελίδων στις 18 Μαΐου 2001. Κατέληξε ότι οι επίδικες εκτάσεις άνηκαν στην οικογένεια ΝΑΣΤΟΥ. Η υπόθεση εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

15.- Στις 3 Μαΐου 1993 οι πέμπτος, έκτος και έβδομος προσφεύγοντες κατέθεσαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών δεύτερη αίτηση για να αναγνωρισθούν ιδιοκτήτες των εν λόγω κτημάτων. Με την προδικαστική απόφαση Νο 7037 της 12 Νοεμβρίου 1993, το Δικαστήριο διέταξε πραγματογνωμοσύνη. Ο πραγματογνώμονας κατέθεσε την αναφορά του 69 σελίδων στις 14

Δεκεμβρίου 1998. Κατέληξε ότι οι επίδικες εκτάσεις, με εξαίρεση ορισμένων κομματιών, ανήκαν στην οικογένεια ΝΑΣΤΟΥ. Η υπόθεση εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

2.- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

16.- Στις 3 Ιουνίου 1992, οι πρώτος, πέμπτος, έκτος και έβδομος προσφεύγοντες εισήγαγαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή αποζημίωσης κατά του Κράτους για την παράνομη κατάληψη των εκτάσεών τους. Στις 15 Νοεμβρίου 1993, το Δικαστήριο ανέστειλε την εξέταση της υπόθεσης μέχρις ότου το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών να αποφανθεί επί των προσφυγών τους για αναγνώριση του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας (απόφαση Νο 7117/1993). Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε με την απόφαση Νο 6207/1997 του ίδιου Δικαστηρίου. Στις 15 Σεπτεμβρίου 1997 οι προσφεύγοντες άσκησαν έφεση. Στις 24 Δεκεμβρίου 1998, το Εφετείο Αθηνών απέρριψε την έφεση με το λόγο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, που ανέστειλε την εξέταση της υπόθεσης, δεν υπόκειτο σε προσφυγή (απόφαση Νο 10580/1998). Στις 5 Απριλίου 1999, οι προσφεύγοντες άσκησαν αίτηση αναίρεσης. Στις 11 Φεβρουαρίου 2002, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αναίρεση (απόφαση Νο 240/2002).

Δ.- ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1.- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΝΑΣΤΟ

17.- Στις 3 Απριλίου 1967, ο Κωνσταντίνος ΝΑΣΤΟΣ εισήγαγε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αίτηση για να αναγνωρισθεί ιδιοκτήτης εκτάσεως 220.000 m², που βρίσκεται μέσα στο κτήμα Καρράς. Με την απόφαση Νο 16992/1973, το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή. Στις 14 Ιουνίου 1977 το Εφετείο Αθηνών επικύρωσε την απόφαση αυτή. Έκρινε, ιδιαίτερα, ότι το Κράτος ήταν ο ιδιοκτήτης της επίδικης έκτασης και ότι ο Κωνσταντίνος ΝΑΣΤΟΣ είχε

καταπατήσει πολλές χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα του κτήματος (απόφαση Νο 4910/1977). Στη συνέχεια, το Εφετείο έκρινε ότι η απόφασή του Νο 4910/1977 αφορούσε μόνο την έκταση των 220.000 m², που διεκδικούσε ο Κωνσταντίνος ΝΑΣΤΟΣ (αποφάσεις Νο 1586 και 1587/1989).

2.- ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

18.- Στις 29 Μαΐου 1996, οι προσφεύγοντες εισήγαγαν ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών αίτηση για την υιοθέτηση προσωρινών μέτρων κατά του Κράτους. Η αίτηση, που αφορούσε έκταση περίπου 4.000 m² του κτήματος Καρρά, απορρίφθηκε με την απόφαση Νο 48/1996. Στις 3 Ιανουαρίου 1997, οι προσφεύγοντες άσκησαν ανακοπή.

19.- Στις 30 Μαΐου 1997, ο Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών επικύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Έκρινε, κυρίως, ότι η επιφάνεια του κτήματος Καρρά δεν υπερέβαινε τα 1.000.000 m² και ότι αφού το αγόρασε το 1922 ο Αλέξιος Σ. ΝΑΣΤΟΣ καταπάτησε άλλα οικοπέδα, που ανήκαν στο Κράτος. Ο Εισαγγελέας θεώρησε, επιπλέον, ότι η πώληση στην εταιρεία ΔΡΑΝΤΑΚΗΣ – ΠΑΓΚΑΛΟΣ και Σία των 3.000.000 m² του οικοπέδου απέδειξε την πρόθεση του Αλεξίου Κ. ΝΑΣΤΟΥ να ιδιοποιηθεί των εκτάσεων του κτήματος σε συνεργία με την εταιρεία αυτή. Ο Εισαγγελέας κατέληξε ότι ούτε ο Αλέξιος Κ. ΝΑΣΤΟΣ ούτε οι κληρονόμοι του είχαν άλλο δικαίωμα ιδιοκτησίας επί του κτήματος Καρρά, εκτός από αυτό, που συνδέεται με τα 1.000.000 m² που αγοράσθηκαν το 1922 (απόφαση Νο 23/1997).

3.- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ, ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

20.- Πρόσωπα, που αγόρασαν από τους κληρονόμους ΝΑΣΤΟΥ άλλες εκτάσεις του κτήματος Καρρά, εισήγαγαν ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων αιτήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων

τους ιδιοκτησίας. Με δύο αποφάσεις εκτενώς αιτιολογημένες (No 7586/1999 και 8443/2000) το Εφετείο Αθηνών έκρινε ότι ο Κωνσταντίνος ΝΑΣΤΟΣ ήταν ιδιοκτήτης του συνόλου του κτήματος, η αρχική επιφάνεια του οποίου ήταν 12.000.000 m² περίπου. Οι αποφάσεις αυτές επικυρώθηκαν από τον Άρειο Πάγο (αποφάσεις No 1529/2000 και 9/2004 αντίστοιχα). Παράλληλα, κρίνοντας μία παρόμοια υπόθεση, το Εφετείο Αθηνών κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα (απόφαση No 187/2004). Η απόφαση αυτή αποτελεί σήμερα το αντικείμενο αίτησης αναίρεσης, που κατατέθηκε από το Κράτος.

II.- ΙΣΧΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

21.- Το άρθρο 17 του Συντάγματος του 1975 είναι το ακόλουθο :

«1.- Η ιδιοκτησία τίθεται υπό την προστασία του Κράτους. Τα δικαιώματα που προκύπτουν από αυτό δεν μπορούν εντούτοις να ασκηθούν σε βάρος του γενικού συμφέροντος.

2.- Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί της ιδιοκτησίας του, αν αυτό δεν είναι για λόγο κοινής ωφελείας, κατάλληλα αποδεδειγμένων, στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τη διαδικασία, που καθορίζονται από το νόμο και μέσω πάντοτε πλήρους προηγούμενης αποζημίωσης. Αυτή πρέπει να ανταποκρίνεται στην αξία, που αποκτήθηκε από την ιδιοκτησία, που απαλλοτριώθηκε την ημέρα της δικασίμου της υπόθεσης, που αφορά τον προσωρινό καθορισμό αποζημίωσης από το Δικαστήριο. Στις περιπτώσεις αγωγής, που αποσκοπεί στον άμεσο προσδιορισμό οριστικής αποζημίωσης, λαμβάνεται υπόψη η αξία, που κατέχει η ιδιοκτησία, που απαλλοτριώθηκε την ημέρα της δικασίμου της αίτησης αυτής (...)

4.- Η αποζημίωση καθορίζεται πάντοτε από τα αστικά δικαστήρια. Μπορεί, επίσης, να καθορισθεί προσωρινά μέσω της δικαστικής οδού, μετά από ακρόαση ή κλήση του δικαιούχου, τον οποίο το δικαστήριο

μπορεί, κατά βούληση, να υποχρεώσει να προσφέρει ανάλογη εγγύηση πριν την είσπραξη της αποζημίωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Μέχρι την καταβολή της οριστικής ή της προσωρινής αποζημίωσης, όλα τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη παραμένουν άθικτα, μη όντας επιτρεπτή η κατάληψη της ιδιοκτησίας του.

Η καθορισμένη αποζημίωση πρέπει να καταβληθεί το αργότερο μέσα σε προθεσμία ενάμιση έτους μετά τη δημοσίευση της απόφασης, που καθορίζει την προσωρινή αποζημίωση. Στην περίπτωση αίτησης άμεσου καθορισμού οριστικής αποζημίωσης, αυτή πρέπει να καταβληθεί το αργότερο μέσα σε προθεσμία ενάμιση έτους μετά τη δημοσίευση της απόφασης του δικαστηρίου, που καθορίζει οριστική αποζημίωση, ελλείψει της οποίας η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως (...)».

ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

1.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ Νο 1

22.- Οι προσφεύγοντες παραπονιούνται ότι το Κράτος κατέλαβε την έκτασή τους χωρίς προηγούμενη δικαστική απόφαση και χωρίς να καταβάλλει αποζημίωση. Επικαλούνται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1, που ακολουθεί :

Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων».

A.- ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

1.- Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

23.- Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγοντες παραλείπουν να διευκρινίσουν την ακριβή επιφάνεια των εκτάσεων, που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσης αντιδικίας. Με οποιοδήποτε τρόπο, υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγοντες δεν έχουν ακόμα αναγνωρισθεί ιδιοκτήτες μέσω της δικαστικής οδού. Η διαδικασία αυτή, η οποία εκκρεμεί ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων, θα καθορίσει το καθεστώς ιδιοκτησίας των επίδικων εκτάσεων και τα δικαιώματα των ιδιοκτητών, που προκύπτουν. Κατά συνέπεια, οι προσφεύγοντες δεν είναι κάτοχοι, σήμερα, απαιτητής απαίτησης.

24.- Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι κατά τη γνώμη της οι επίδικες εκτάσεις ανήκουν στο Κράτος. Αυτό προκύπτει σαφώς από την απόφαση Νο 4910/1997 του Εφετείου Αθηνών, καθώς και την απόφαση Νο 23/1997 του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών (βλ. προαναφερόμενες παραγράφους 17 και 19). Το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες εξόφλησαν τα έξοδα κληρονομιάς και τους φόρους ακινήτων επί των εν λόγω αγαθών, δεν σημαίνει ότι το Κράτος τους αναγνώρισε την ιδιότητα των ιδιοκτητών, επειδή οι εν λόγω φόροι οφείλονται και εισπράττονται με δήλωση του ενδιαφερομένου, χωρίς η εφορία να επαληθεύει αν το ακίνητο αγαθό ανήκει πραγματικά στο πρόσωπο, που έκανε τη δήλωση.

25.- Σε κάθε περίπτωση, η Κυβέρνηση εκτιμά, ότι πρέπει να περιμένουν την έκβαση της διαδικασίας, που ξεκίνησε ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων. Υπογραμμίζει ότι το Δικαστήριο δεν είναι αστικό δικαστήριο και δεν έχει αρμοδιότητα να αποφαινεται επί του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται σχετικά ότι αν το Δικαστήριο αναγνωρίζει στους προσφεύγοντες την ιδιότητα των ιδιοκτητών, αυτοί θα μπορούν να στηριχθούν στην εν λόγω απόφαση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, κάτι που θα θέσει το Κράτος σε

καθαρά μειονεκτική θέση. Επίσης, αν το Δικαστήριο καταδικάσει το Κράτος να παρέχει δίκαιη ικανοποίηση στους προσφεύγοντες, αυτό θα υποστεί σημαντική οικονομική ζημία, η οποία δεν θα μπορεί να αποκατασταθεί, στην περίπτωση, που τα ελληνικά δικαστήρια το αναγνωρίσουν σαν ιδιοκτήτη των εν λόγω εκτάσεων. Στο σημείο αυτό, η Κυβέρνηση λυπάται που το Δικαστήριο μπόρεσε να δικάσει, μέσα στο πλαίσιο της πρώτης υπόθεσης, που εισήχθη από τους προσφεύγοντες για άλλη έκταση του κτήματος, ότι «για τις ανάγκες της παρούσης αντιδικίας, συντρέχει λόγος να θεωρηθούν οι τελευταίοι ιδιοκτήτες της επίδικης έκτασης» (ΝΑΣΤΟΥ κατά Ελλάδας, Νο 51356/99, παρ. 28, 16 Ιανουαρίου 2003). Σύμφωνα με αυτή, ο ισχυρισμός αυτός δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένος και το Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει εκ νέου τη θέση του σχετικά με την παρούσα υπόθεση.

2.- ΟΙ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΕΣ

26.- Οι προσφεύγοντες κατηγορούν τη Κυβέρνηση ότι δημιούργησε σύγχυση σχετικά με την ακριβή επιφάνεια των επιδίκων εκτάσεων. Ισχυρίζονται ότι αυτοί περιγράφονται με λεπτομερή τρόπο στα πρωτόκολλα κατάληψης, που βρίσκονται μέσα στη δικογραφία. Η περιγραφή τους αναφέρεται, επίσης, στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης της 18 Μαΐου 2001, για την οποία η Κυβέρνηση θα είχε σκόπιμα παραλείψει να ενημερώσει το Δικαστήριο.

27.- Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, επιπλέον, ότι είναι ιδιοκτήτες των επιδίκων εκτάσεων εδώ και 150 χρόνια. Αυτό προκύπτει σαφώς από τις αποφάσεις με αριθμούς 7586/1999 και 8443/2000 του Εφετείου Αθηνών καθώς και την απόφαση Νο 1529/2000 του Αρείου Πάγου. Υπό το φως των προαναφερομένων αποφάσεων, οι οποίες είναι οι πιο πρόσφατες, που εκδόθηκαν για την υπόθεση αυτή, δεν είναι απαραίτητο να αντικρουστούν οι προτάσεις του Εισαγγελέα Εφετών στην απόφασή του Νο 523/1997, που επικαλείται η Κυβέρνηση. Οι

προσφεύγοντες προσθέτουν ότι οι προτάσεις της απόφασης Νο 4910/1977 στις οποίες αναφέρεται η Κυβέρνηση δεν επηρεάζουν την υπόθεσή τους, επειδή η απόφαση αυτή δεν αφορούσε παρά έκταση 220.000 m², που διεκδικούσε ο Κωνσταντίνος ΝΑΣΤΟΣ.

28.- Οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν, επιπλέον, ότι ανάμεσα στο 1922 και το 1983, το Κράτος εισέπραξε φόρους κληρονομιάς και φόρους ακινήτων από τους ιδιοκτήτες των εκτάσεων. Δεν καταλαβαίνουν πως κάποιος θα μπορούσε να φορολογείται για έκταση, της οποίας δεν θα ήταν ιδιοκτήτης, ούτε πως η Κυβέρνηση θα μπορούσε δίκαια και καλόπιστα να ζητήσει και να δεχτεί την πληρωμή των φόρων αυτών, αν δεν γινόταν σε αυτή τη βάση.

29.- Οι προσφεύγοντες κρίνουν τη στάση του Κράτους, το οποίο θα είχε παράνομα καταλάβει τις εκτάσεις τους και τους εμπόδιζε μέχρι σήμερα να αποκτήσουν αποζημίωση για τη στέρηση της ιδιοκτησίας τους.

B.- ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

1.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΩΝ

30.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι δεν ανήκει στην αρμοδιότητά του να υποκαταστήσει τα εθνικά δικαστήρια. Έγκειται στις εθνικές αρχές και κυρίως στα δικαστήρια, τα οποία πρέπει να αποφανθούν επί του δικαιώματος ιδιοκτησίας ενός προσώπου (βλ. *mutatis mutandis Edificaciones March Gallego SA κατά Ισπανίας*, απόφαση της 19 Φεβρουαρίου 1998, *Συλλογή Αποφάσεων* 1998-1 σελ. 290 παρ. 33). Εντούτοις, το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να παρατηρήσει ότι οι προσφεύγοντες προσκομίζουν επαρκείς αποδείξεις προς υποστήριξη των ισχυρισμών τους, έτσι ώστε να μπορούν έγκυρα να επικαλεσθούν ενώπιον αυτού, ότι είναι οι ιδιοκτήτες του επίδικου κτήματος. Ειδικότερα, οι δύο αναφορέςπραγματογνωμοσύνης που

κατατέθηκαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών στις 14 Δεκεμβρίου 1998 και 18 Μαΐου 2001 αντίστοιχα (βλ. προαναφερόμενες παραγράφους 14-15) και κυρίως τις αποφάσεις Νο 1529/2000 και 9/2004 του Αρείου Πάγου (βλ. προαναφερόμενη παράγραφο 20) τάσσονται υπέρ της θέσης των προσφευγόντων. Επιπλέον, το Δικαστήριο δεν επικαλείται κάποια εξαιρετική περίπτωση, που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την αδυναμία των εθνικών δικαστηρίων να αποφανθούν επί του θέματος αυτού σχεδόν είκοσι χρόνια μετά την κατάληψη των εκτάσεων. Όπως και στην απόφασή του, που ελήφθη επί της πρώτης υπόθεσης, που εισήχθη από τους προσφεύγοντες για άλλη έκταση του κτήματος (*ΝΑΣΤΟΥ κατά Ελλάδας ibidem*) το Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει για τις ανάγκες της παρούσης αντιδικίας να θεωρούν οι προσφεύγοντες ιδιοκτήτες της επίδικης έκτασης.

2.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ Νο 1

31.- Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, η επίδικη κατάσταση άπτεται της πρώτης φράσης του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1, το οποίο αναφέρει γενικά, την αρχή σεβασμού της παρουσίας (*Almeida Garrett, Mascarenhas Falcao και άλλοι κατά της Πορτογαλίας*, Νο 29813/96 και 30229/96 παρ. 43 και 48 CEDH 2000-1). Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο πρέπει να ερευνήσει αν επετεύχθη δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις του γενικού συμφέροντος της κοινότητας και τις επιταγές της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου (βλ μεταξύ άλλων *Sporrong et Lonnroth κατά Σουηδίας*, απόφαση της 23 Σεπτεμβρίου 1982, σειρά Α Νο 52, σελ. 26 παρ. 69).

32.- Η φροντίδα να εξασφαλισθεί παρόμοια ισορροπία αντανakλάται στη δομή του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1. Ιδιαίτερα, πρέπει να υπάρχει λογική σχέση αναλογικότητας ανάμεσα στα

μέσα, που χρησιμοποιούνται, και στο σκοπό, που επιδιώκεται από οποιοδήποτε μέτρο, που στερεί ένα πρόσωπο από την ιδιοκτησία του (*Pressos Compania Naviera SA και άλλοι κατά Βελγίου*, απόφαση της 20 Νοεμβρίου 1995, σειρά A No 332, σελ. 23, παρ. 38).

33.- Για να καθορισθεί αν το επίδικο μέτρο σέβεται την επιδιωκόμενη σωστή ισορροπία και, κυρίως, αν δεν βαρύνει τους προσφεύγοντες δυσανάλογη υποχρέωση, συντρέχει περίπτωση να ληφθούν υπόψη οι τρόποι αποζημίωσης, που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία. Για το θέμα αυτό, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι χωρίς την καταβολή λογικού ποσού σε σχέση με την αξία του αγαθού, η στέρηση της ιδιοκτησίας αποτελεί κανονικά υπερβολική προσβολή και η ολική απουσία αποζημίωσης δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί με βάση το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου No 1 παρά σε εξαιρετικές περιστάσεις (βλ. *Άγια Μοναστήρια κατά Ελλάδας*, απόφαση της 9 Δεκεμβρίου 1994, σειρά A No 301 – A, σελ. 35 παρ. 71).

34.- Στην περίπτωση αυτή, η μακρά διαδικασία, που ξεκίνησε λόγω της κατάληψης των επιδίκων εκτάσεων εκκρεμεί πάντοτε, χωρίς οι προσφεύγοντες να έχουν ακόμα εισπράξει αποζημίωση. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η εναγόμενη Κυβέρνησης δεν εξήγησε με πειστικό τρόπο τους λόγους για τους οποίους οι ελληνικές αρχές δεν έχουν ακόμα αποζημιώσει τους προσφεύγοντες για την κατάσχεση της περιουσίας τους. Βέβαια, όπως έχει ήδη αναφέρει πιο πάνω, το Δικαστήριο δεν θα έπρεπε να υποκαταστήσει τα ελληνικά δικαστήρια για να αποφανθεί πάνω στο θέμα του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων. Εντούτοις, το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να παρατηρήσει ότι με την αμφισβήτηση της ιδιότητάς τους ως ιδιοκτήτες, οι προσφεύγοντες βλέπουν να τους αρνούνται από το 1985 οποιοδήποτε ποσό σαν ηθική ή υλική ζημία, που υπέστησαν λόγω της στέρησης χωρίς αποζημίωση της ιδιοκτησίας τους για είκοσι χρόνια (βλ.

mutatis mutandis, ΜΑΛΑΜΑ κατά Ελλάδα, No 43622/98 παρ. 51, CEDH 2001-II, *Yagtzilar και άλλοι κατά Ελλάδα*, No 41727/98 παρ. 41, CEDH 2001-XII, *ΝΑΣΤΟΥ κατά Ελλάδα*, προαναφερόμενη, παρ. 34).

35.- Το Δικαστήριο εκτιμά, κατά συνέπεια, ότι η απουσία οποιασδήποτε αποζημίωσης για την κατάσχεση της περιουσίας των προσφευγόντων διαταράσσει, σε βάρος τους, την σωστή ισορροπία, που πρέπει να κρατηθεί, ανάμεσα στην προστασία της ιδιοκτησίας και στις απαιτήσεις του γενικού συμφέροντος.

Κατά συνέπεια, υπάρχει παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου No 1.

II.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

36.- Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, ότι η διάρκεια της διαδικασίας αφήφησε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ.1 της Σύμβασης, το οποίο διατυπώνεται με τον ακόλουθο τρόπο :

«Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα, όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίσει (...) αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσης (...)».

37.- Η Κυβέρνηση επικαλείται την πολυπλοκότητα της υπόθεσης και δηλώνει ότι οι προσφεύγοντες συνεισέφεραν σημαντικά στην παράταση της διαδικασίας αυτής, με το να στερούνται επιμέλειας στη διεξαγωγή της υπόθεσης.

38.- Οι προσφεύγοντες δηλώνουν ότι η υπόθεσή τους γνώρισε υπερβολική διάρκεια και αυτό παρά τις πολλές αιτήσεις, που κατέθεσαν, για να επιταχυνθεί η διαδικασία. Καταλογίζουν στο Κράτος ότι καταχράστηκε τη θέση του και καθυστέρησε σκόπιμα τις διαδικασίες, για να μη χάσει την κάρπωση των αγαθών, που κατέλαβε.

A.- ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ

39.- Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η επίδικη διαδικασία ξεκίνησε το 1985 με την κατάληψη των επιδίκων εκτάσεων και διαρκεί μέχρι σήμερα. Διήρκεσε, λοιπόν, μέχρι σήμερα περισσότερο από δεκαεννέα χρόνια.

B.- ΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

40.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι ο λογική διάρκεια της διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τα περιστατικά της ένδικης υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια, που έχουν ήδη διαμορφωθεί νομολογιακά, όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά των αιτούντων και αυτή των αρμοδίων αρχών καθώς και το αντικείμενο της διένεξης για τους ενδιαφερομένους (βλ. μεταξύ άλλων, *Frydlender κατά ΓΑΛΛΙΑΣ* (GC), No 30979/96, § 43, CEDH 2000 – VII).

41.- Το Δικαστήριο επεξεργάστηκε κατ' επανάληψη υποθέσεις, που αφορούν παρόμοια ζητήματα με αυτό της εν λόγω περίπτωσης και διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερόμενη υπόθεση *Frydlender*)

42.- Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία, που του προσκομίσθηκαν, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η Κυβέρνηση δεν προβάλλει ως ισχυρισμό γεγονός ή επιχείρημα που μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του στο θέμα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Κατά συνέπεια, υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

III.- ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

43.- Οι προσφεύγοντες παραπονιούνται, επίσης, για το γεγονός ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει δικαστήριο στο οποίο μπορεί να απευθυνθεί κάποιος, για να παραπονεθεί για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 13 της Σύμβασης, που ακολουθεί:

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων του».

44.- Η Κυβέρνηση δεν τοποθετείται.

45.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 εγγυάται αποτελεσματική προσφυγή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, που επιτρέπει το να παραπονεθεί κάποιος για την παραγνώριση της υποχρέωσης, που επιβάλλεται από το άρθρο 6 παρ.1, να εξετασθούν οι υποθέσεις μέσα σε λογική προθεσμία (βλ. *Kudla κατά Πολωνίας* (GC), No 30210/96 παρ. 156, CEDH 2000 – XI).

46.- Επιπλέον, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η ελληνική νομική τάξη δεν προσέφερε στους ενδιαφερομένους αποτελεσματική προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 13 της Σύμβασης, που τους επιτρέπει να παραπονιούνται για τη διάρκεια της διαδικασίας (*KONTH – APBANITH κατά της Ελλάδας*, No 53401/99, παρ. 29-30, 10 Απριλίου 2003). Το Δικαστήριο δεν διακρίνει στην περίπτωση αυτή κανένα λόγο να απομακρυνθεί από τη νομολογία αυτή, από τη στιγμή, που η Κυβέρνηση δεν βεβαιώνει ότι η ελληνική νομική τάξη έχει, εν τω μεταξύ εφοδιασθεί με παρόμοια προσφυγή.

47.- Το Δικαστήριο εκτιμά στην περίπτωση αυτή, ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω απουσίας στο εσωτερικό δίκαιο προσφυγής, που επέτρεψε στους προσφεύγοντες να

επικυρώσουν το δικαίωμά τους να εξετασθεί η υπόθεσή τους σε λογική προθεσμία, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

IV.- ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

48.- Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση ».

49.- Οι προσφεύγοντες απαιτούν € 33.569.307 σαν υλική βλάβη, € 60.000 σαν ηθική βλάβη και € 91.258 για δικαστικά έξοδα.

50.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι στην περίπτωση και στο μέτρο, που το Δικαστήριο διαπίστωνε παραβίαση των επικαλουμένων διατάξεων στην περίπτωση αυτή από τους προσφεύγοντες, θα έπρεπε να δώσει στους διαδίκους τη δυνατότητα να καταθέσουν τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις τους για το θέμα της δίκαιης ικανοποίησης.

51.- Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το θέμα της εφαρμογής του άρθρου 41 δεν αφορά την περίπτωση αυτή. Κατά συνέπεια, επιφυλάσσεται επ' αυτού και θα καθορίσει τη μεταγενέστερη διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα συμφωνίας ανάμεσα στην Κυβέρνηση και στους προσφεύγοντες (άρθρο 75 παρ. 1 και 4 του Κανονισμού).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Αποφαίνεται* ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1
2. *Αποφαίνεται* ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης

3. *Αποφαίνεται* ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης
4. *Αποφαίνεται* ότι το θέμα της εφαρμογής του άρθρου 41 της Σύμβασης δεν αφορά την περίπτωση αυτή. Κατά συνέπεια,
- *Επιφυλάσσεται* πλήρως επ'αυτού
 - *Καλεί* την Κυβέρνηση και τους προσφεύγοντες να του υποβάλλουν γραπτώς, μέσα σε έξι μήνες, τις παρατηρήσεις τους επί του θέματος αυτού και, ειδικότερα, να του γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε συμφωνία στην οποία θα μπορούσαν να καταλήξουν
 - *Επιφυλάσσεται* της μεταγενέστερης διαδικασίας και *εξουσιοδοτεί* τον Πρόεδρο του Τμήματος να την καθορίσει σε περίπτωση ανάγκης.

Συντάχθηκε στα γαλλικά, μετά κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 15 Ιουλίου 2005 σε εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Υπογραφές

Σορεν ΝΙΑΣΕΝ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Γραμματέας Πρόεδρος

Επικύρωση του φωτοαντιγράφου στο Στρασβούργο στις 15.07.2005 από
το Σ. ΚΕΣΑΝΤΑ, Αναπληρωτής Γραμματέας
Υπογραφή Σ. ΚΕΣΑΝΤΑ